

Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
Інститут іноземної філології

Євгенія Гороть,
Ніна Данилюк,
Леся Малімон,
Оксана Рогач

*Notes on Ukrainian grammar
for foreign students*

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ
СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ**

Луцьк
2014

УДК 811.161.2'36(072)

ББК 81.411.1-923.3

Г 70

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 6 від 19 лютого 2014)*

Рецензенти:

Левчук А. Л., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики інституту іноземної філології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Василенко О. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови інституту іноземної філології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Гороть Є. І.

Г 70 Notes on Ukrainian grammar for foreign students / Навчально-методичні матеріали з граматики української мови для англомовних студентів-іноземців / Євгенія Іванівна Гороть, Ніна Олексіївна Данилюк, Леся Костянтинівна Малімон, Оксана Олексіївна Рогач. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2014. – 40 с.

У навчально-методичних матеріалах у доступній і зручній формі стисло викладено основи теоретичних відомостей морфології сучасної української мови. Текст подано англійською мовою, що значно полегшить усвідомлення та засвоєння ключових граматичних термінів і понять англомовними студентами-іноземцями, які вивчають українську мову як іноземну.

УДК 811.161.2'36(072)

ББК 81.411.1-923.3

© Гороть Є. І., Данилюк Н. О.,
Малімон Л. К., Рогач О. О., 2014

© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, 2014

NOTES ON UKRAINIAN GRAMMAR

NOUNS

Ukrainian nouns have the following *morphological characteristics*: They have the category of **Number (число)**, **Gender (рід)** and **Case (відмінок)**.

The Category of Number

Countable nouns have two numbers – **Singular (однина)** and **Plural (множина)**. **Singular** denotes “one” and **Plural** denotes “more than one”. According to this criterion all Ukrainian nouns are divided into three groups:

1. Nouns which can be used both in the Singular and in the Plural, e. g.:
твір – – – т – ін ти.
2. Nouns which are used only in Singular. Here belong: 1) **the names of material nouns** (*кор*); 2) **collective nouns** (*дство, нство*); 3) **abstract nouns** (*стя*); 4) **proper nouns** (*п'ять*).
3. Nouns which are used only in the Plural. Here belong: 1) **nouns denoting things, articles of dress, tools and instruments consisting of two parts or having symmetrical structure** (*ва, ми*); 2) **nouns possessing the material and substantial meaning** (*дра*); 3) **nouns denoting totality of things** (*шки, ньки, по ньки*); 4) **the names of games and processes** (*морозки; дини, ни*); 5) **nouns denoting periods of time, holidays, rituals and rites** (*здруц ноц хоц кроц вноц стоці*); 6) **abstract nouns containing the suffix -оц** (*трусіві*); 7) **abstract nouns of adjectival origin** (*ни*); 8) **some proper nouns** (*ни*).

The Category of Gender

All the nouns (except those used only in the Plural) belong to one of the three **genders**: **Masculine (чоловічого роду)** (these nouns correlate with the pronouns **he (він)** or **this (цей)**, e. g.: *ім, бу к*), **Feminine (жіночого роду)** (they are correlative with the pronouns **she (вона)** or **this (ця)**, e. g.: *вість*) or **Neuter (середнього роду)** (which correlate with the pronouns **it (воно)** or **this (це)**, e. g.: *млення*).

A separate group is constituted by nouns of **common gender**. These are the nouns in **-а(-я)** denoting living beings named so after their actions, behaviour, appearance, character (*ка ха ка, га ка, лівша па да ба ма кса да па ниця*),

Nouns belong to the neuter gender.

Proper nouns preserve the gender of common nouns they denote (*i. e. whether it is a town, a city, a river, a lake, a state, etc.*):

сі (сто), *ріо* (зеро), *ні* (чка), *йо* (чка), *йо* (штат), (на), *рна «Таймс»* (та), *прі* (спів).

The gender of compound nouns is defined after the first component if both components can decline (- *й* – feminine, - *жко* – masculine), but if only the second component can be declined then the gender is defined after the first component (- *ра* – feminine).

Compound abbreviations preserve the gender of the main word: *вуз* (клад – masculine).

The gender of borrowed nouns denoting living beings is defined by sex distinctions:

Зо are masculine nouns while *шко* – feminine nouns. Indeclinable foreign nouns () belong mostly to the nouns of neuter gender, but the nouns *ко* and *до* (*назви вітру*) belong to the masculine gender and the nouns (*лиця*), *кольрабі* (*ста*), *мі* (), *лі* (*назви мов*) – to the feminine gender.

The Category of Case

Case is a grammatical category which shows relation of the noun with other words in a sentence. Ukrainian nouns are inflected to a high degree.

There are seven declensional cases in Ukrainian, each differing according to the group to be declined:

Nominative (N) (називний), Genitive (G) (родовий), Dative (D) (давальний) Accusative (A) (знахідний), Instrumental (I) (орудний), Locative (L) (місцевий) Vocative (V) (кличний) (see the table 1 below):

Table 1

Ukrainian Declensional Cases

Cases and their Uses		Questions		Ways of Expressing and Examples
		Animate noun	Inanimate noun	
Nominative (N)	Називний	who? хто?	what? що?	<i>рік-а брато</i>
Genitive (G)	Родовий	whose? кого?	of what? чого?	<i>рік-и т-а</i>
Dative (D)	Давальний	to whom? кому?	to what? чому?	<i>ріц-і т-у</i>
Accusative (A)	Знахідний	whom? кого?	what? що?	<i>рік-у т-а</i>
Instrumental (I)	Орудний	by whom? ким?	with what? чим?	<i>рік-ою т-ом</i>
Locative (L)	Місцевий	on whom? на кому?	on what? where? на чому? де?	<i>на ріц-і т-ові</i>
Vocative (V)	Кличний			<i>рік-о т-е</i>

The Nominative case is considered to be the *direct case*. It is not marked, is syntactically independent and is used to denote the subject of the sentence (

є – Bohdan is reading) or the predicate noun (*чень* – Bohdan is a pupil).

The Genitive, the Dative, the Accusative, the Instrumental and the Locative cases are indirect cases. Nouns in indirect cases are syntactically dependent. Case relations are expressed by means of inflexions and prepositions.

The Genitive case is used to denote *possession* (*нова ма* – This is Bohdan's mother), *negation* (*на* – I don't know Bohdan), the *object* (*Я йду до на* – I go to Bohdan).

The Dative case is used to denote the *indirect object* (*нови* – Give this book to Bohdan).

The Accusative case is used to denote the *direct object* (*на* – I know Bohdan) and *indirect objects* (*про на* – Tell me about Bohdan).

The Instrumental case is used to denote the *instrument* or *agent* by which something is done (*ном* – This article is written by Bohdan).

The Locative case is used to denote *locality* (*На м* – Bohdan is wearing a good suit).

Nouns in the Locative case are always used with prepositions and nouns in the Genitive, Dative, Accusative and Instrumental cases can be used both with and without prepositions. In the Genitive case prepositions

мість, під час are often used. In the Dative case prepositions *стріч* occur. In the Accusative case the following prepositions are possible: *ючи на, об.*

In the Instrumental case prepositions *ред* can be used. In the Locative case prepositions *на, в/у, при, по, о* occur.

The Vocative case is a special form of address which doesn't agree with other parts of the sentences. In the Nominative and Vocative cases no prepositions are used.

Declensions (Відміни)

Ukrainian nouns are divided into four declensions: **Declension I**, **Declension II**, **Declension III** and **Declension IV**.

Declension I (Перша відміна іменників)

Declension I includes nouns of feminine, masculine and common genders which end in **-а(-я)**: *лка жа, гора ча ша, жка стівка па ша щя, сирота ка лка ша на та ка, вереда ха ва ля я я сня, стаття, рілля блуня; Ілля; суддя.*

According to the final stem consonant the nouns of Declension I are subdivided into three groups: **Hard type**, **Soft type** and **Mixed type**:

The hard type group includes the nouns the stem of which ends in a hard consonant + the inflexion **-а** (*га льга га да да бза ка ка, н ка, рука ка рма рма, весна на на ра, гора, сестра кса кса, доброта та*).

The soft type group includes nouns ending in a soft consonant + the inflexion **-я** (*суддя* **я** *зія* **ля** **ля**, **ля**, *Ілля*, *рілля* **ля**
ня **ня** *ня* **сня**, *розмазня* **блуня** **нія** **нія** **я**
я **ся** **ся** **ся**, *стаття* **я** **ця** **ця**
нція).

To **the mixed type group** belong the nouns the stem of which ends in a sibilant ([ж], [ч] or [ш]) + the inflexion **-а** (*жа* **жа** *жа* **жа** *жа*
ча **ча** *ша*, *душа* **ша**, *ша* **ща**).

The case inflections of nouns in the Singular are reflected in Table 2 (see the table below).

Table 2

Declension I (Singular)

	Hard type		Soft type		Mixed type	
N	<i>вода</i>	<i>га</i>	<i>сня</i>	я	<i>ша</i>	<i>ща</i>
G	<i>води</i>	<i>ги</i>	<i>сні</i>	ї	<i>ші</i>	<i>щі</i>
D	<i>воді</i>	<i>зі</i>	<i>сні</i>	ї	<i>ші</i>	<i>щі</i>
A	<i>ду</i>	<i>гу</i>	<i>сню</i>	ю	<i>шу</i>	<i>щу</i>
I	<i>водою</i>	<i>гою</i>	<i>снею</i>	єю	<i>шою</i>	<i>щею</i>
L	(<i>у</i>) <i>воді</i>	<i>зі</i>	<i>сні</i>	ї	<i>ші</i>	<i>щі</i>
V	<i>до</i>	<i>го</i>	<i>сне</i>	є	<i>ше</i>	<i>ще</i>

As one can see, nouns of the hard type group in the Genitive case have the inflexion **-и** (*води*, *ки* **ти**) and those of the soft and mixed groups – the inflexions **-і(-ї)** (*судді*, *Іллі* **ї** **ї** *жі* **ші**). In the Dative and the Locative cases nouns have the inflexion **-і (-ї)** (*судді*, *Іллі* **ї** **ї**). An important peculiarity of these case-forms in the hard-type group is the gradation of consonants: [g] → [z] (*га* → *зі*), [k] → [ц] (*ка* → *ці*, *рук* → *руц* **ка** → **ц** *жка* → *жці*), [x] → [с] (*ха* → *с* **ха** → **сі**).

In the Accusative case nouns of the hard and the mixed groups have the inflexion **-у** (*ну* **ну** *шу* **щу**) and those of the soft group – the inflexion **-ю** (**ю** **ю** *лю*).

In the Instrumental case nouns of the hard type group have the inflexion **-ою** (*ною* **гою**), of the soft group – the inflexion **-єю(-єю)** (*шнею* **єю**) and of the mixed group – the inflexion **-єю** (*шею* **щею**).

The Vocative case is formed by means of the inflexion **-о** in the hard type group (*мо* **ло**) and by the inflexion **-е (-є)** in the soft and mixed groups (*мле*, *душе* **є**).

In the Plural in the Nominative case nouns of the hard group have the inflexion **-и** (*ди* **ги**), nouns of the soft and the mixed group – the inflexion **-і (-ї)** (*сні* **ї** *ші* **щі**).

In the Genitive case nouns of all three genders have the zero inflexion (∅) (*слив*, *лип*, *мрій*, *груш*, *площ*). But in some nouns gradation of vowels takes place (*ноги* → *ні* *лови* → *голів*, *корови* → *корів*) or new vowels appear among

consonants (*нки – сторіно – ре – стате – сіме – шеньо лки – помилок*).

Some nouns can have two parallel plural forms (*ні – нів*).

In the Dative, Instrumental and Locative cases nouns of hard and mixed groups have the inflexions *-ам, -ами, -ах* (*дам дами дах щам щами щах*) and nouns of the soft group – the inflexions *-ям, -ями, -ях* (*ям ями ях*).

In the Accusative case nouns denoting living beings have the zero inflexion (*ток*) while inanimate nouns have the inflexions *-и, -і* (*ни ни, хати ки шні ці*).

The Vocative case coincides with the Nominative case (*жінки нки дді ї*) (see Table 3).

Table 3

Declension I (Plural)

	Hard type		Soft type		Mixed type	
N	<i>ди</i>	<i>ги</i>	<i>пісні</i>	<i>ї</i>	<i>ші</i>	<i>ці</i>
G	<i>вод</i>	<i>книг</i>	<i>нь</i>	<i>мрій</i>	<i>груш</i>	<i>площ</i>
D	<i>дам</i>	<i>гам</i>	<i>пісням</i>	<i>ям</i>	<i>шам</i>	<i>щам</i>
A	<i>ди</i>	<i>ги</i>	<i>пісні</i>	<i>ї</i>	<i>ші</i>	<i>ці</i>
I	<i>дами</i>	<i>гами</i>	<i>піснями</i>	<i>ями</i>	<i>шами</i>	<i>щами</i>
L	<i>дах</i>	<i>гах</i>	<i>(у) піснях</i>	<i>ях</i>	<i>шах</i>	<i>щах</i>
V	<i>ди</i>	<i>ги</i>	<i>пісні</i>	<i>ї</i>	<i>ші</i>	<i>ці</i>

Declension II (Друга відміна іменників)

Declension II includes masculine nouns having the zero inflexion (*деньо,*

сніхо, хлібо, віро), masculine nouns ending in *-о, -е* (*тько, Дмитро, Дніпро дько, І нченко, Петро це*), neuter nouns ending in *-о, -е* (*лото живо сто ко, во гнище ре, плече нце, яйце*), neuter nouns ending in *-я*, except those which contain suffixes *-ен, -ат, -ят*, e.g., *– ти (зн ддя ля ля ння, життя стя стя р'я р'я)*.

According to the final consonant of the stem the nouns of Declension II are subdivided into three groups: **Hard type**, **Soft type** and **Mixed type**:

The hard type group includes masculine and neuter nouns the stem of which ends in a hard consonant, except sibilants (

лото). Here belong also nouns ending in *-ар, -ер. -єр, -ур, -ір, -ір, -ор, -ур, -юр, -яр*, including one-syllable nouns (*вид, дар, двір, жир, звір, мир, сир, твір*) and borrowings with a stable stress on the stem (*базар рвар, гектар лар, інженер, браконьєр, кар'єр, бригадир нцир стир, інжир, звір, сувенір ктор пор, абажур, снігур, алюр, ряр, футляр*).

The soft type group includes masculine and neuter nouns the stem of which ends in a soft consonant (

ньо,), neuter nouns ending in *-е* (*лице, лице ре ле лице*) and nouns in *-ар, -ир*, in which the stress moves from the stem to the inflexion (*буквар, жнивар, лихвар, книгар, тягар, ндар дар, звiздар дар дар, , орендар, трудар кар, байкар, казкар, квітникар, кобзар кар кар, страйкар кар, косар сар сар, бунтар, воротар, гонтар, ліхтар, плугатар, поштар, пролетар, секретар, янтар, бляхар, глухар хар, сухар цар, вiвчар; богатир зир, поводитир*, and also the nouns *кір гор, лобур гер*).

The mixed type group includes masculine and neuter nouns the stem of which ends in a sibilant (*ще, т ще*) and masculine nouns in *-яр* in which the stress is on the case inflexions (*бавовняр, бджоляр, бетоняр, вапняр, весляр, вугляр, газетяр, гендляр, гусляр, дігтяр, зброяр, каменяр, ковзаняр, оленяр, пісняр, повістяр, різьбяр, скляр, ляр ляр, тесляр, цегляр, школяр*).

The case inflexions of nouns in the Singular are reflected in Table 4.

The Genitive case:

Neuter nouns have the inflexion *-а(-я)*: *вікна, відра ря ля*.

Masculine nouns have the inflexions *-а(-я)* or *-у(-ю)* (it depends on the meaning of the word), namely:

The inflexion *-а(-я)* is added to the following nouns:

- 1) names of persons and living beings: *нта ра сима, Дмитра нка чня, коня, секретаря;*
- 2) common countable nouns: *ножа шита, ключа кля, олівця;*
- 3) Proper nouns denoting geographical places: *мбургга цька, жгорода поля;*
- 4) names of rivers (if the inflexion is stressed): *Дніпра, Дністра, Дінця, Інгульця;*
- 5) names of length, areas, weight, volume, time periods: *тра ра ма тра жня рка сяця (але ку ку), пада (місяця), але ду;*
- 6) term nouns: *тома нка та нуса дмета фікса;*
- 7) names of buildings and their parts: *гаража, парника, хліва мина, (але ру ю сту на і ну).*

The inflexion *-у(-ю)* is added to the nouns denoting:

- 1) material and substance: *ту ду цту, піску кру нту;*
- 2) atmospheric phenomena: *тру ду гу ну су ну;*
- 3) totality, aggregate: *рту ву стру ру (але табуна);*
- 4) environment or space: *нту ну гу ну ну ю ю;*
- 5) names of states or territories: *су му ру су ю;*
- 6) names of establishments, institutions, organizations: *лу менту ту ту менту бу тру бу;*
- 7) feelings and state: *ху ху лю, жалю;*
- 8) action, process: *ступу ту ду зду ку;*
- 9) abstract notions: *вантажю строю ру ху ктеру.*
- 10) names of rivers (if the inflexion is unstressed): *гу ю.*

Table 4

Declension II (Singular)

	Hard type		Soft type		Mixed type	
N	<i>дуб</i>	<i>мед</i>	<i>край</i>	<i>тель</i>	<i>кущ</i>	<i>р</i>
G	<i>ба</i>	<i>ду</i>	<i>ю</i>	<i>теля</i>	<i>куща</i>	<i>школяра</i>
D	<i>бу</i> <i>бові</i>	<i>ду</i> <i>дові</i>	<i>ю</i> <i>єві</i>	<i>телеві</i> <i>телю</i>	<i>кущу</i> <i>кущеві</i>	<i>школяру</i> <i>школяреві</i>
A	<i>дуб</i>	<i>мед</i>	<i>край</i>	<i>теля</i>	<i>кущ</i>	<i>школяра</i>
I	<i>бом</i>	<i>дом</i>	<i>йєм</i>	<i>телем</i>	<i>кущем</i>	<i>школярем</i>
L	<i>бі</i> <i>бу</i> <i>бові)</i>	<i>дові</i> <i>ді</i> <i>ду</i> <i>дові</i>	<i>ї</i> <i>єві</i> <i>ю</i> <i>єві</i>	<i>телі,</i> <i>телеві,</i> <i>телю,</i> <i>телеві</i>	<i>(на) куці</i> <i>(на) кущеві</i> <i>(по) кущу</i> <i>(по) кущеві</i>	<i>(на)</i> <i>школярі</i> <i>школяреві</i> <i>(по)</i> <i>школяр</i> <i>школяреві</i>
V	<i>бе</i>	<i>де</i>	<i>ю</i>	<i>телю</i>	<i>це</i>	<i>ре</i>

The Dative case:

The nouns of the hard type group have the inflexions *-ові, -у* (*тові – ту*
торові – тору кторові – ктору нтові – нту) and the nouns of the soft and mixed type groups – inflexions *-еві(-єві), -ю* (*телеві – телю, водієві – водію єві – ю ришеві – ришу*).

Proper nouns ending in *-ів, -їв* have the inflexion *-у (-ю)* (*ву неву єву єву*).

The Accusative case:

Nouns denoting living beings have the inflexion *-а(-я)* (*тька та ляра горя, лікаря*). Masculine nouns and neuter nouns ending in *-о, -е, -я* denoting inanimate things have the zero inflexion (*рег, двір, сніг, стіл; ття*). Some nouns have two parallel forms: zero inflexion and the inflexion *-а* (*ти лист / лист ти ніж / ножа ч / приймача*).

The Instrumental case:

The nouns of the hard type group have the inflexion *-ом* (*бусом ктором лом том, селом*) and those of the soft and mixed groups – the inflexions *-ем (-єм)* (*дарем стем, секретарем ро- жем, водієм єм брієм лієм, Ген дієм*).

Neuter nouns ending in *-я* have the inflexion *-ям* (*стрям ссям ллям ченням нням нням нням*).

The Locative case:

In the Locative case nouns have the inflexions *-ові, -еві (-єві), -і, -ї, -у (-ю)* (*при тові, на рушникові пцеві єві мі сі лі брії, у саду їську, на лану, на льоду, на снігу, у гаю, на краю*).

Before the inflexion *-і* gradation takes place: final [ɔ], [κ], [x] change to [ɜ], [ɥ], [c] (*луг – зі, круг – зі, вік – ці, бік – ц х – с к – у Кременчуц*).

The Vocative case:

In the Vocative case nouns have the inflections **-у(-ю), -е** (*тьку ну телю ю горю те те коле*).

Table 5

Declension II (Plural)

	Hard type		Soft type		Mixed type	
N	<i>дуби</i>	<i>кна</i>	<i>краї</i>	<i>учителі</i>	<i>кущі</i>	<i>школярі</i>
G	<i>дубів</i>	<i>кон</i>	<i>країв</i>	<i>учителів</i>	<i>кущів</i>	<i>школярів</i>
D	<i>дубам</i>	<i>кнам</i>	<i>краям</i>	<i>учителям</i>	<i>кущам</i>	<i>школярам</i>
A	<i>дуби</i>	<i>кна</i>	<i>краї</i>	<i>учителів</i>	<i>кущі</i>	<i>школярів</i>
I	<i>дубами</i>	<i>кнами</i>	<i>краями</i>	<i>учителями</i>	<i>кущами</i>	<i>школярами</i>
L	<i>(на) дубах</i>	<i>кнах</i>	<i>(у) краях</i>	<i>(на) учителях</i>	<i>(на) кущах</i>	<i>(на) школярах</i>
V	<i>дуби</i>	<i>кна</i>	<i>краї</i>	<i>учителі</i>	<i>кущі</i>	<i>школярі</i>

In the **Nominative case Plural** nouns have the inflexions **-и** (*бори, дуби, вітри ляри судки, сади, сири, степи ктори ри*), **-а(-я)** (*кна дра, дзеркала, весілля, гілля ддя, моря*), **-і(-ї)** (*вівчарі зі рі, комарі беді, ліхтарі філі, сухарі, теслярі, школярі чай, краї*).

Some nouns lose their suffixes **-ин, -анин (-янин), -чанин** (*селянин – ни, громадянин – ни, слов'янин – нин – ни, вірменин – рин – нин – г ни, але грузин – грузин ган – цигани, осетин - осетини*).

In some nouns the alternation of consonants take place (*к – чи, хо – ші* (частіше *ха*), *друг – зі*).

In the **Genitive case masculine nouns** have the inflexion **-ів(-їв)** (*томів, горобців, друкарів, знавців, кораблів, кущів, морів, полів, відкриттів, життів, почуттів тів, боїв їв чайв р'їв бріїв р'їв в'їв р'їв*). Many nouns, mostly neuter ones, and those masculine nouns which lose the suffix **-ин**, have the zero inflexion (*дер∅ ч∅, р∅, сіл∅, слів∅ ть∅ нь∅, знань∅ с∅ с∅, р∅ н∅ н∅ н∅ н∅*). And only several nouns have the inflexion **-ей** (*гостей, коней, очей, плечей*).

In the **Dative case** all the nouns have the inflexion **-ам(-ям)** (*вам там, очам сорам нтам, знанням, почуттям в'ям шенням*).

In the **Accusative case** the nouns denoting living beings have the inflexions of the Genitive case (*бачу кого? – рів, братів тиків, проф сорів нників, синів тників стів, гостей, коней*), and those denoting inanimate things – the inflexions of the Nominative case (*– ра, ла, моря, гриби ни, ліси писи йбуси лі, краї брії*).

Some nouns denoting domestic animals have parallel forms of the Accusative case (*ти коней ні*).

In the **Instrumental case** the nouns have the inflexions **-ами(-ями)** (*берегами, віршами, зброярами, мечами, морями, полями, серцями пцями*).

Some nouns have parallel case forms (*сами* – *сьми* *нами* – *ньми* *лами* – *крильми* *ботами* – *чобітьми* – *тями, гостями* – *стьми, конями* – *ньми*).

In the **Locative case** nouns of all genders and groups have the inflexion **-ах (-ях)** (*на лугах, на шляхах, на полях дах, у гаях, у календарях гах ссях*).

Vocative case inflexions coincide with the inflexions of the Nominative case:

Declension III (Singular and Plural)

Declension III includes feminine nouns having zero endings in the Nominative case (*бичø*

льø, ді

бластьø;) and the noun *ти*.

Nouns belonging to Declension III are not subdivided into groups.

The case inflexions of nouns in the Singular and Plural are reflected in Table 6.

Table 6

Declension III (Singular)

	Singular			Plural		
N			<i>стрич</i>	<i>ти</i>	<i>ні сті стрічі</i>	<i>матері</i>
G	<i>ні</i>	<i>сті</i>	<i>стрічі</i>	<i>тері</i>	<i>тіней, вістей стрічей</i>	<i>матерів</i>
D	<i>ні</i>	<i>сті</i>	<i>стрічі</i>	<i>тері</i>	<i>тіням вістям стрічам</i>	<i>матерям</i>
A	<i>тіньø</i>	<i>вістьø</i>	<i>стрічø</i>	<i>тірø</i>	<i>ні сті стрічі</i>	<i>матерів</i>
I	<i>нню</i>	<i>стю</i>	<i>стрічю</i>	<i>тір'ю</i>	<i>тінями, вістями стрічами</i>	<i>матерями</i>
L	<i>(на, при, у)</i>			<i>(на, при, у)</i>	<i>(на, при, у)</i>	<i>матерях</i>
	<i>ні</i>	<i>сті</i>	<i>стрічі</i>	<i>тері</i>	<i>нях стях стрічах</i>	
V	<i>не</i>	<i>сте</i>	<i>стріче</i>	<i>мо ти,</i>	<i>ні сті стрічі</i>	<i>матері</i>

The main peculiarities of case inflexions are as follows:

1) **The Genitive, the Dative and the Locative cases Singular** inflexions are the same: **-і** (*лузі сі лі сті сі ні*).

2) All the nouns except the noun *ти* have the inflexion **-ей** in the **Genitive case Singular** (*лей, областей дорожей статей ней*).

3) In the **Instrumental case Singular** consonants (except labial **б, п, в, ф** and **р**) are doubled before the inflexion **-ю** (*– дд – лл – зкішии – лузз – м'ятт – лю, ніч – чч – шию*). If a noun ends in **б, п, в, ф** and **р** an apostrophe should be written before **-ю** (*рф' в' в' тір'ю*).

4) In many words the alternation of vowels **о, е** (in open syllables) and **і** (in closed syllables) takes place (*кі – ко жні – жності, піч – печі, річ – речі*).

5) In the **Dative, Instrumental and Locative cases Plural** the nouns have the inflexions **-ам (-ям), -ами (-ями), -ах (-ях)** correspondingly (*стрічам зям, пісням, путям стрічами зями ми, путями стрічах зях, у піснях, на путях*).

6) The noun *ти* in all cases except the Nominative and the Vocative Singular has the suffixes **-ер, -ір** (*тер тір'ю*).

Declension IV (Singular and Plural)

Declension IV includes neuter nouns ending in **-а(-я)** which when declined obtain suffixes **-ат(-ят)** (ведмеж – ведмеж ти, вовч – вовч ти, дівч – дівч ти, коліщ – коліщ ти, курч – курч ти, лош – лош ти, тел – тел ти, гусен – гусен ти, зайчен – зайчен ти, кошен – кошен ти, слонен – слонен ти, ягн – ягн ти) or **-ен** (вим'я – вимені, ім' – імені, плем'я – племені, сім'я – мені, тім'я – тімені). These nouns are not subdivided into groups.

Table 7

Declension IV (Singular and Plural)

	Singular	Plural
N	<i>курч , тел , ім'</i>	<i>курчата, телята, імен</i>
G	<i>курчати, теляти, імені / ім</i>	<i>курчатø, телятø, іменø</i>
D	<i>курчати, теляті, імені</i>	<i>курчатам, телятам, імен м</i>
A	<i>курч , тел , ім</i>	<i>курчатø/курчата, телятø/телята, імен</i>
I	<i>курч м, тел м, іменем / ім м</i>	<i>курчатами, телятами, імен ми</i>
L	<i>(на) курчати, теляті, (в) імені</i>	<i>(на) курчатах, телятах, імен х</i>
V	<i>курч , тел , ім</i>	<i>курчата, телята, імен</i>

Such nouns as *галчєня, гусєня, качєня, лосєня, цуцєня* besides the suffix **-ен** have also the suffix **-ят** (*гусєн ті, качєн ті, цуцєн там, лосєн там*).

In the **Instrumental case Singular** nouns of Declension IV lose the suffix **-ат (-ят)** and have the inflexion **-ам (-ям)** (*зайч м, лош м, мал м, порос м*) and nouns having the suffix **ен** have parallel inflexion **-ем** (with the suffix **-ен**) and **-ям** (without the suffix **-ен**) (*племенем – плем'ям, іменем – ім' м*).

In the **Accusative case Plural** the nouns denoting human beings have the inflexions of the Genitive case (*дівч т, хлоп' т*). Nouns denoting inanimate things have the inflexions of the Nominative case (*коліщата, імен , племен*). Nouns denoting animals have parallel inflexions of the Genitive and Nominative cases (*лошатø – лошата, ягнятø – ягнята, поросятø – поросята*).

Declension of Nouns Pluralia Tantum

There are nouns used only in the Plural. In the Nominative case they have the following inflexions: **-и, -і(-ї), -а**: *Альпи, Афіни, Бровар , вершк , вибори, висівки, витребеньки, входини, дебати, досвітки, заморозки, збори, іменини, канікули, Карпати, кошти, люди, макарони, найми, ночви, обцєньки, окуляри, парфуми, піжмурки, Прилуки, роковини, сани, сіни, Суми, сходи, чари, Черкаси, шахи, итан ; вечорниці, граблі, гроші, двері, дріжджі, лінощі, манівц , ножиці, радощі, хитрощі, Чернівц ; Гімалаї, Піреней, помій; вила, ворота, дрова, лещата.*

Declension of Pluralia Tantum Nouns

N	<i>Суми, сани, двері, радощі, Піренеї, вила, дрова</i>
G	<i>Сум\emptyset, сан й, двер й, радощів, Піренейв, вил\emptyset, дров\emptyset</i>
D	<i>Сумам, сан м, двер м, радощам, Піренейам, вилам, дровам</i>
A	<i>Суми, сани, двері, радощі, Піренеї, вила, дрова</i>
I	<i>Сумами, сань /сан ми, двер /двер ма, радощами, Піренейами, вилами, дровами</i>
L	<i>(у/на) Сумах, сан х, двер х, радощах, Піренейах, вилах, дровах</i>
V	<i>Суми, сани, двері, радощі, Піренеї, вила, дрова</i>

Nouns belonging to Pluralia Tantum are not subdivided into groups.

In the **Genitive case** three types of inflexions are possible:

- ів(-їв)** (*виборів, окулярів, пахоців, штан в, Бровар в, Чернівц в, Гімалаїв*);
- zero inflexion (\emptyset) (*воріт \emptyset , входи \emptyset , грабель \emptyset , іменин \emptyset , канікул \emptyset , Афін \emptyset , Карпат \emptyset , Прилук \emptyset , Сум \emptyset , Черкас \emptyset);*
- ей** (*грош **й**, двер **й**, кур **й**, сан **й***).

Some nouns have parallel forms (*Чернівець \emptyset і Чернівц **в**; обценьок \emptyset і обценьків; чар \emptyset і чарів*).

In the **Dative case** nouns have the inflexions **-ам(-ям)** (*воротам, наймам, сходам, двер **м**, ножицям, манівц **м***).

The **Accusative case** inflexions coincide with the Nominative case inflexions (*бачу вила, обценьки, окуляри; мию ночви, сіни, сходи*).

In the **Instrumental case** Pluralia Tantum nouns have the inflexions **-ами(-ями)** (*канікулами, макаронами, радощами, труднощами, Черкасами; вечорницями, грабл **ми**, ножицями, Піренейами*).

Those nouns which in the Genitive case had the inflexion **-ей** have the inflexion **-ми** (*гусь , діть , кур , людь , сіньми*).

Some nouns have parallel forms (*двер і двер **ма**; грішми і грош **ма**; ворітьми і воротами; штань – штанями - штан **ми***).

In the **Locative case** nouns have inflexions **-ах(-ях)** (*на дровах, на канікулах, на сходах, на воротах (і на воротях); на дверях, на людях, у сінях, на санях*).

Indeclinable Nouns

To indeclinable nouns belong:

1. Common and proper nouns of foreign origin ending in:

-а (-я): *алілуя, ампу , бо , буржу , бра, Нікарагуа, Дюм , Зол ;*

-о: *адажіо, бароко, бюр , інтермецо, жаб , кін , лібрето, метр , маестро, сирокко, трюм , фламінго, Брно, Борд , Палермо, Осло, Токіо, але пальт* відмінюється як звичайний іменник середнього роду;

-у (-ю): *авен , інтерв' , какад , кенгур , мен , парвен , фрау, шоу, Бак ;*

-е (-є): *алое, атель , кашн , пенсн , ранть , резюм , турн , фой , шос те, Гейне, Данте, Онор ;*

-і: *візав , жалюзі, жур , колібрі, леді, пар , попур , такс , шас , Батумі, Паганіні, Пуччіні, Тбілісі, Нагасаки.*

2. Foreign feminine nouns denoting names or surnames ending in a consonant: *мадам, міс, місіс, Жаклін, Джонсон, Шмідт, але Нінель – Нінеллю.*
3. Russian surnames ending in **-их, -ово, -аго**: *Черн х, Коротк х, Мирськ х, Белово, Живаго.*
4. Ukrainian feminine surnames ending in **-о**: *(задля) Остапенко (Тимошенко, Кравець) Юлії.*
5. Letter and combined abbreviations:
 - 1) *ЮНЕСКО, ФІФА, МВС, ООН, міськвно, але: (на) БАМі, (з) МХАТом, (у) рагсі;*
 - 2) abbreviations of the type: *заввідділу, завкафедри, обленерго;*
 - 3) the words denoting machines and mechanisms which include numerals: *АН 24, ТУ 154.*

ADJECTIVES

Ukrainian adjectives have the following categories: the category of **Gender**, **Number**, and **Case**: *тихий голос, тиха розмова, тихе слово, тихі голоси, тихими голосами, тихих слів.* These word-forms of adjectives are not independent, they are defined by nouns or pronouns with which the adjectives agree. So *високий, висока, високе* are not different words but different forms of the same adjective.

In general, Ukrainian adjectives constitute two groups:

1. **Hard type:** Here belong adjectives with their stem ending in a hard consonant (*боязкий, високий, зелений, золотий, кислий, комп'ютерний, коричневий, крихкий, міський, м'який, розумний, собачий, твердий, телячий, холодний, червоний, щедрий; бабин, батьків, братів, дідів, материн, Маріїн, сестрин*). Here belong also short adjectives (*винен, повен, потрібен, рад, ясен*), they are not declined.

2. **Soft type:** 1) Adjectives with their stem ending in the soft consonant **-н** (*братній, вечірній, всесвітній, городній, давній, дальній, домашній, дорожній, достатній, дочірній, древній, дружній, зимній, крайній, кутній, літній, майбутній, матірній, могутній, неділеший, нижній, обідній, освітній, осінній, передній, пізній, подружній, присутній, раніший, ранній, середній, синій, синовій, сінешній, суботній, сусідній, художній*).

2) Adjectives with their stem ending in **-й** (*безкрайї, голошійї, довговійї, кривошійї*).

3) Adjectives in **-жній, -шній**, which are formed from adverbs (*ближній, порожній, справжній; внутрішній, вчорашній/учорашній, довокошній, завтрашній, зовнішній, колишній, нинішній, сьогоднішній, теперішній, тодішній, торішній, тутешній*).

There is also a special group of adjectives – derivational compounds ending in **-лиций** (*білолиций, ций, круглолиций, повнолиций*). Such adjectives are declined after a special model. Declension of adjectives is shown in the tables below.

Table 9

Hard Type Adjectives

	Singular			Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>веселий</i>	<i>весела</i>	<i>веселе</i>	<i>лі</i>
G	<i>веселого</i>	<i>веселої</i>	<i>веселого</i>	<i>лих</i>
D	<i>веселому</i>	<i>веселій</i>	<i>В лому</i>	<i>лим</i>
A	<i>веселий (-ого)</i>	<i>веселу</i>	<i>ле</i>	<i>лі (-их)</i>
I	<i>веселим</i>	<i>веселою</i>	<i>лим</i>	<i>лими</i>
L	<i>(веселому (-ім))</i>	<i>(на) веселій</i>	<i>лому (-ім)</i>	<i>лих</i>

	Singular			Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>тьків</i>	<i>тькова</i>	<i>тькове</i>	<i>тькові</i>
G	<i>тькового</i>	<i>тькової</i>	<i>тькового</i>	<i>тькових</i>
D	<i>тьковому</i>	<i>тьковій</i>	<i>тьковому</i>	<i>тьковим</i>
A	<i>тьків</i>	<i>тькову</i>	<i>тькове</i>	<i>тькові</i>
I	<i>тьковим</i>	<i>тьковою</i>	<i>тьковим</i>	<i>тьковими</i>
L	<i>тьковому /-ім</i>	<i>тьковій</i>	<i>тьковому /-ім</i>	<i>тькових</i>

Table 10

Soft Type Adjectives

	Singular			Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>ній</i>	<i>ня</i>	<i>не</i>	<i>ні</i>
G	<i>нього</i>	<i>ньої</i>	<i>нього</i>	<i>ніх</i>
D	<i>ньому</i>	<i>ній</i>	<i>ньому</i>	<i>нім</i>
A	<i>ній (-ого)</i>	<i>ню</i>	<i>не</i>	<i>ні (-их)</i>
I	<i>нім</i>	<i>ньою</i>	<i>нім</i>	<i>німи</i>
L	<i>ньому (-ім)</i>	<i>ній</i>	<i>ньому (-ім)</i>	<i>ніх</i>

	Singular			Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>їй</i>	<i>я</i>	<i>є</i>	<i>без і</i>
G	<i>його</i>	<i>безкр йої</i>	<i>його</i>	<i>їх</i>
D	<i>йому</i>	<i>їй</i>	<i>йому</i>	<i>їм</i>
A	<i>їй</i>	<i>ю</i>	<i>є</i>	<i>ї</i>
I	<i>їм</i>	<i>йою</i>	<i>їм</i>	<i>їми</i>
L	<i>йому /-ім</i>	<i>їй</i>	<i>йому /-ім</i>	<i>(на) без їх</i>

Table 11

Adjectives in *-лицій*

	Singular			Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>цйй</i>	<i>ця</i>	<i>це</i>	<i>ці</i>
G	<i>цього</i>	<i>цьої</i>	<i>цього</i>	<i>цих</i>
D	<i>цьому</i>	<i>цйй</i>	<i>цьому</i>	<i>цим</i>
A	<i>цього (-ий)</i>	<i>цю</i>	<i>це</i>	<i>ці (-их)</i>
I	<i>цим</i>	<i>цьою</i>	<i>цим</i>	<i>цими</i>
L	<i>цьому (-ім)</i>	<i>цйй</i>	<i>цьому (-ім)</i>	<i>цих</i>

One should remember the following special cases of declining adjectives:

In the Nominative case Singular masculine possessive adjectives of the hard type having the suffixes **-ів, -їв, -ин, -їн** have the zero inflexion unlike other adjectives (*нів∅ ів∅ стрин∅ ін∅*).

In the Accusative case Singular masculine adjectives of all groups have parallel forms depending on the noun (with nouns denoting living beings adjectives have the inflexion of the Genitive case, and with nouns denoting inanimate things – the inflexion of the Nominative case (*кого х кий нок*).

In the Accusative case Plural adjectives of all groups also have parallel forms (*вжніх пців, але вжні нки*).

In the Locative case Singular masculine and neuter adjectives have parallel inflexions: **-ому, -ім**. (*ньому – нім рі*).

In possessive adjectives formed from nouns of Declension II in suffixes **-ів, -їв** gradation of vowels can take place:

-ів- → **-ов**

лярів – ляров ляров рів – рового, ювіл ровому;

-ів- / -їв- → **-ев- / -єв-**

теслярів – тесляревого, тесляревому; товаришів – товаришевого, товаришевому;

їв – єв євому.

NUMERALS

Semantically Ukrainian numerals fall into **cardinal** (

дцят

сьма) and **ordinal** (

мий). Cardinal numerals, in

their turn, fall into **cardinal proper** (

сяча), **collectives**

(*дцяттеро*), **fractional**

(*а*), **indefinite-cardinal**

(*зліч*).

Structurally Ukrainian numerals form three groups: **simple** (*н, два, три, п'ять, сто*); **compound** (

сті) and **composite**

(*стий*).

Morphological Categories of Numerals

1. Cardinal numerals have the category of case (

нам і т.д.).

Exceptions:

1) the numeral *н* has the category of gender and number (

рі);

2) the numerals *два, три, чотири* are used with masculine and neuter nouns and numerals – with feminine nouns;

3) the numerals *п'ять, сто, тисяч* *рд* have the category of number.

2. Ordinal numerals have the categories of gender, number and case. Their grammatical forms depend on the forms of nouns (

рше

нні).

Cardinal Numerals

Ukrainian cardinal Numerals have six types of Declension (but composite and fractional numerals do not belong here).

1. To the first type belong numerals *н∅, одна, одно (одне)*, they decline as hard type adjectives (see table 12).

Table 12

Type I Declension

	Singular		Plural
	Masculine and Neuter	Feminine	
N	<i>н∅, одно (одне)</i>	<i>одна</i>	<i>одні</i>
G	<i>одного</i>	<i>одної, однієї</i>	<i>одних</i>
D	<i>одному</i>	<i>одній</i>	<i>одним</i>
A	<i>н∅, одного</i>	<i>одну</i>	<i>одні, одних</i>
I	<i>одним</i>	<i>одною, однією</i>	<i>одними</i>
L	<i>(на) одному, на однім</i>	<i>(на) одній</i>	<i>(на) одних</i>

The plural form of the numeral *один* is used only with nouns which are used only in the Plural (*одні ні, одні рі, одні ри, одні , одні жиці*).

In the Accusative case the numeral has two parallel forms. It depends upon the noun it is used with: if the noun denotes a living being, the numeral has the inflexion of the Genitive case and if it denotes an inanimate thing the numeral has the inflexion of the Nominative case (*нок*).

Type II Declension includes cardinal numerals proper (*два, три ри*), collective numerals (*дцяттеро*) and indefinite-cardinal numerals (*зліч*).

These numerals are declined as hard type adjectives. In the Accusative case these numerals have two parallel forms (it depends upon the noun the numeral is used with): if the noun denotes a living being, the numeral has the inflexion of the Genitive case and if the noun denotes an inanimate thing the numeral has the inflexion of the Nominative case (*х, нтів, але нків*) (see table 13).

Table 13

Type II Declension

N	<i>два (дві), двоє</i>	<i>обоє</i>	<i>три, троє</i>	<i>ри тверо</i>
G	<i>двох</i>	<i>обох</i>	<i>трьох</i>	<i>чотирьох</i>
D	<i>двом</i>	<i>обом</i>	<i>трьом</i>	<i>чотирьом</i>
A	<i>два (дві), двоє</i>	<i>обоє, обох</i>	<i>три (троє), трьох</i>	<i>ри тверо, чотирьох</i>
I	<i>двома</i>	<i>обома</i>	<i>трьома</i>	<i>чотирма</i>
L	<i>(на) двоє</i>	<i>(на) обоє</i>	<i>(на) трьох</i>	<i>(на) чотирьох</i>

Type III Declension includes cardinal numerals from *п'ять* to *дцять*, from *m* to *m*; collective numerals containing the suffix *-ер(о)* (except *тверо*) and indefinite-cardinal numerals *m*.

In all indirect cases, except the Accusative, the numerals of this type can have parallel inflexions: either the inflexions of the previous type, or their own ones.

In the Accusative case the numerals have parallel inflexions depending on the nouns they are followed: if the noun denotes a living being the numeral has the inflexion of the Genitive case (*x*) (*m*) but if the noun denotes an inanimate thing – the inflexion of the nominative case (*чу шість* (*m*) (*в*)).

In the numerals ending in *-дцять* and *-десят* and also in the numeral *кількадесят* only the second half of the word is changed (*– дцяти, m –*).

The collective numerals lose their suffix *-ер(о)* (*сьмер – x*).

In the stems of the numerals *сім* gradation of vowels takes place (*шість – ше, сім – се, вісім – во*) (see table 14).

Table 14

Type III Declension

N	<i>п'ять</i> ∅ <i>теро</i>	<i>сім</i> ∅ <i>сьмеро</i>	<i>m</i> ∅
G	<i>п'яти</i> (<i>п'ятьох</i>)	<i>восьми</i> (<i>вісьмох</i>)	<i>сімдесяти</i> (<i>сімдесятьох</i>)
D	<i>п'яти</i> (<i>п'ятьом</i>)	<i>восьми</i> (<i>вісьмом</i>)	<i>сімдесяти</i> (<i>сімдесятьом</i>)
A	<i>п'ять</i> ∅ <i>теро, п'ятьох</i>	<i>сім</i> ∅ <i>сьмеро, вісьмох</i>	<i>m</i> ∅, <i>сімдесятьох</i>
I	<i>п'ятьма</i> (<i>п'ятьома</i>)	<i>вісьма</i> (<i>вісьмома</i>)	<i>сімдесятьма</i> (<i>сімдесятьома</i>)
L	(<i>на</i>) <i>п'яти</i> (<i>п'ятьох</i>)	(<i>на</i>) <i>восьми</i> (<i>восьмох</i>)	(<i>на</i>) <i>сімдесяти</i> (<i>сімдесятьох</i>)

Type IV Declension includes the numerals *сто, сто* (see table 15).

Table 15

Type IV Declension

N	<i>рок</i> ∅	<i>сто</i>	<i>сто</i>
G	<i>сорока</i>	<i>ста</i>	<i>ста</i>
D	<i>сорока</i>	<i>ста</i>	<i>ста</i>
A	<i>рок</i> ∅	<i>сто</i>	<i>сто</i>
I	<i>сорока</i>	<i>ста</i>	<i>ста</i>
L	<i>сорока</i>	<i>ста</i>	<i>ста</i>

Table 16

Type V Declension

N	<i>сті</i>	<i>ста</i>	<i>m</i> ∅
G	<i>m</i> ∅	<i>m</i> ∅	<i>m</i> ∅
D	<i>двома</i>	<i>трьома</i>	<i>п'ятима</i>
A	∅ <i>сті</i>	<i>ста</i>	<i>m</i> ∅
I	<i>двомама</i>	<i>трьомама</i>	<i>п'ятимама</i>
L	(<i>на</i>) <i>двома</i>	(<i>на</i>) <i>трьома</i>	(<i>на</i>) <i>п'ятима</i>

To Type V Declension belong compound cardinal numerals denoting the names of hundreds, from *сми* to *м* and the indefinite-cardinal numeral *м*.

Both halves of these numerals are declined. The first half of the numeral is declined as a simple numeral. Beginning with *м* the numerals have a type of declension of their own: *м* (but not *м*), *м* (but not *м*) (see table 16).

To Type VI Declension belong cardinal numerals *рд*. Numerals *рд* are declined as the nouns of Declension II (*нуль* as the noun *день*, *н* and *рд* as the noun *дуб*). The noun *сяча* is declined as the nouns of Declension I (compare with the noun *с*).

Ordinal Numerals

Ordinal numerals are always declined as adjectives of hard declension (except the numeral *тій* which is declined as adjectives of soft declension) (see table 17).

Table 17

Ordinal Numerals

	Singular			Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>тій</i>	<i>та</i>	<i>те</i>	<i>ті</i>
G	<i>того</i>	<i>тої</i>	ТОГО	<i>тих</i>
D	<i>тому</i>	<i>тій</i>	<i>тому</i>	<i>тим</i>
A	<i>тій, того</i>	<i>ту</i>	<i>те</i>	<i>ті тих</i>
I	<i>тим</i>	<i>тою</i>	<i>тим</i>	<i>тими</i>
L	<i>тому, тім</i>	<i>тій</i>	<i>тому, тім</i>	(на) <i>п'ятих</i>

	Singular			Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>тій</i>	<i>тя</i>	<i>те</i>	<i>ті</i>
G	<i>тього</i>	<i>тьої</i>	<i>тього</i>	<i>тих</i>
D	<i>тьому</i>	<i>тій</i>	<i>тьому</i>	<i>тим</i>
A	<i>тій тього</i>	<i>тю</i>	<i>те</i>	<i>ті тих</i>
I	<i>тім</i>	<i>тьюю</i>	<i>тім</i>	<i>тими</i>
L	<i>тьому тім</i>	<i>тій</i>	<i>тьому тім</i>	<i>тих</i>

Fractional Numerals

In Fractions the **numerator** is declined as a cardinal numeral and the **denominator** – as an ordinal numeral.

The numerals *рд* in the numerator are declined according to their type, but the component *лих* (*ла*) and the component expressed by the ordinal numeral remain unchanged (see table 18).

Table 18

Fractions

N	<i>три ртих</i>	<i>сім</i> <i>лих і одна га</i>	<i>сяча лих і нуль</i> <i>тих</i>
G	<i>тръох ртих</i>	<i>семи лих і одної (-ієї гої)</i>	<i>сячі лих і нуля тих</i>
D	<i>тръом ртим</i>	<i>семи лим і одній гій</i>	<i>сячі лих і нулю тих</i>
A	<i>три ртих</i>	<i>сім</i> <i>лих і одну гу</i>	<i>сячу лих і нуль</i> <i>тих</i>

I	<i>трьома ртими</i>	<i>сьома/сімома лими і одною (-ією гою)</i>	<i>сячею лих і нулем тих</i>
L	<i>(на) трьох ртих</i>	<i>(на) сем лих і одній гій</i>	<i>сячі лих і нулю тих</i>

In composite cardinal numerals all components are declined while in composite ordinal numerals – only the last component is declined (see table 19).

Table 19

Composite Numerals

	Cardinal Numerals	Ordinal Numerals
N	<i>сто дцять∅три</i>	<i>сто тій</i>
G	<i>ста двадцяти трьох</i>	<i>сто того</i>
D	<i>ста двадцяти трьом</i>	<i>сто тому</i>
A	<i>сто дцять∅три, ста двадцяти трьох</i>	<i>сто тій, сто того</i>
I	<i>ста двадцятьма трьома</i>	<i>сто тім</i>
L	<i>(на) ста двадцяти трьох</i>	<i>(на) сто тому (-ім)</i>

PRONOUNS

Classification of Pronouns

From the **semantic** point of view Ukrainian pronouns fall into nine classes:

- 1) Personal pronouns (особові займенники): *я, ти, він, вона, воно, ми, ви, вони.*
- 2) Reflexive pronoun (зворотний займенник): *себе.*
- 3) Possessive pronouns (присвійні займенники): *мій, твій, свій, наш, ваш, їхній.*
- 4) Demonstrative pronouns (вказівні займенники): *цей (оцей, сей), той (отой), такий, стільки.*
- 5) Interrogative pronouns (питальні займенники): *хто?, що?, який?, чий?, котрий?, скільки?* (used only in interrogative sentences).
- 6) Interrogative-relative/conjunctive pronouns (відносні/сполучні займенники): *хто, що, який, чий, котрий, скільки* (used for connecting clauses in the sentence).
- 7) Defining pronouns (означальні займенники): *весь (увесь), всякий (всяк), кожний (кожен), інший, жодний (жоден), сам, самий.*
- 8) Indefinite pronouns (неозначені займенники) (relative-conjunctive pronouns + particles *будь-, -небудь-, казна-, хтозна-, де-, аби-, -сь*): *абихто, абищо, абиякий, дехто, деякий, дечий, декотрий, хтось, щось, якийсь, чийсь, котрийсь, скількись, будь-хто, будь-що, будь-який, будь-чий, хто-небудь, що-небудь, який-небудь, чий-небудь, скільки-небудь, казна-хто, казна-що, казна-який, казна-скільки.*
- 9) Negative pronouns (заперечні займенники): (*ні (ані) + Interrogative-relative pronouns*): *ніхто, ніщо, ніякий, нічий, ніскільки, аніхто, аніщо, аніякий, анічий.*

Personal Pronouns

Personal pronouns have the categories of gender, person and number.

The characteristic feature of declension of personal pronouns in Singular and Plural is that in indirect cases they have quite different stem in comparison with the

Nominative case (– – – –
– *їх, їм*).

Besides, when used with prepositions, in indirect cases **-н-** appears (*до, до му, до неї, у неї, у них, на них* тощо) (see table 20).

Table 20

Singular					
For all genders		Masculine	Feminine	Neuter	
N	<i>я</i>	<i>ти</i>	<i>він</i>		
G	<i>мене</i>	<i>тебе</i>	<i>го</i>	<i>ї</i>	<i>, (у) нь го</i>
D	<i>мені</i>	<i>тобі</i>	<i>йому</i>	<i>їй</i>	
A	<i>мене</i>	<i>тебе</i>	<i>його го</i>	<i>ї</i>	<i>го</i>
I	<i>мною</i>	<i>тобою</i>	<i>ним</i>	<i>ю</i>	<i>ним</i>
L	<i>(на) мені</i>	<i>(на) тобі</i>	<i>му / нім</i>	<i>(на) ній</i>	<i>му / нім</i>
V	-	-	-	-	-
Plural					
N	<i>ми</i>	<i>ви</i>		<i>вони</i>	
G	<i>нас</i>	<i>вас</i>	<i>їх, (у) них</i>	<i>їх, (у) них</i>	<i>їх, (у) них</i>
D	<i>нам</i>	<i>вам</i>	<i>їм</i>	<i>їм</i>	<i>їм</i>
A	<i>нас</i>	<i>вас</i>	<i>їх, (на)них</i>	<i>їх, (на)них</i>	<i>їх, (на)них</i>
I	<i>ми</i>	<i>ми</i>	<i>ми</i>	<i>ми</i>	<i>ми</i>
L	<i>(на)</i>	<i>(на) вас</i>	<i>(на) них</i>	<i>(на) них</i>	<i>(на) них</i>
V	-	<i>ви</i>	-	-	-

Table 21

Reflexive Pronoun *себе*

N	G	D	A	I	L
-	<i>(до) , бе</i>		<i>(на) , бе</i>	<i>ю</i>	

Possessive Pronouns

Possessive pronouns *твій, свій* are declined similarly as *мій*.

The pronoun *ваши* is declined similarly as the pronoun *наші*. They both are declined similarly as hard type adjectives (e.g. *ний*) (see table 22).

The pronouns *їхній*, *їх* are not declined. They have constant indications of gender (in Singular) and number: *їхній* (masculine and neuter, Singular), *її* (feminine, Singular), *їх* (Plural). Irrespective of the form of the noun they depend on, these pronouns preserve their forms unchanged (

шитами).

Note: The pronoun *їхній* is used more often than the pronoun *їх* in the same meaning.

Table 22

Possessive Pronouns

<i>Pronoun мій</i>				
Singular				Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	All Genders
N	<i>мій</i>			
G		<i>ї</i>		<i>х</i>
D	<i>му</i>	<i>ї</i>	<i>му</i>	<i>м</i>
A				<i>х</i>
I	<i>м</i>	<i>ю</i>	<i>м</i>	<i>ми</i>
L	<i>м</i>	<i>ї</i>	<i>м</i>	<i>х</i>
V	<i>мій</i>			
<i>Pronoun наш</i>				
Singular				Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	All Genders
N	<i>наш</i>	<i>ша</i>	<i>ше</i>	<i>ші</i>
G	<i>шого</i>	<i>шої</i>	<i>шого</i>	<i>н ших</i>
D	<i>шому</i>	<i>шій</i>	<i>шому</i>	<i>шим</i>
A	<i>шого</i>	<i>шу</i>	<i>ше</i>	<i>ших</i>
I	<i>шим</i>	<i>шою</i>	<i>шим</i>	<i>шими</i>
L	<i>шому</i>	<i>шій</i>	<i>шому</i>	<i>ших</i>
V	<i>наш</i>	<i>ша</i>	<i>ше</i>	<i>ші</i>

Demonstrative Pronouns

Demonstrative pronouns *цей (оцей, сей), той (отой), такий (отакий)* have the categories of gender, number and case. They are declined similarly as adjectives (see table 23).

The pronoun *стільки* correlates with numerals. It hasn't categories of gender and number; it is declined similarly as the numeral *два* (— *х*).

Table 23

Demonstrative Pronouns

Singular				Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	All Genders
N	<i>цей, той</i>	<i>ця, та</i>	<i>це, те</i>	<i>ці, ті</i>
G		<i>ці і</i>		<i>цих, тих</i>
D		<i>цій, тій</i>	<i>му</i>	<i>цим, тим</i>
A		<i>цю, ту</i>	<i>це, те</i>	<i>ці/цих, ті/тих</i>
I	<i>цим, тим</i>	<i>ю (тою)</i>	<i>цим, тим</i>	<i>ми</i>
L	<i>му/тім</i>	<i>(на) цій, на тій</i>	<i>му/ці</i>	<i>(на) цих, тих</i>
V	<i>цей, той</i>	<i>ця, та</i>	<i>це, те</i>	<i>ці, ті</i>

Interrogative and Relative Pronouns

These pronouns are in fact the same, but Interrogative pronouns (*хто?, що?, який?, чий?, котрий?, скільки?*) are used only in interrogative sentences, while Relative pronouns (*хто, що, який, чий, котрий, скільки*) serve to connect clauses.

The characteristic feature of declension of Interrogative/Relative pronouns *хто, що* is that in indirect cases they have quite different stems in comparison with the Nominative case (*— — му*).

Pronouns *ї* are declined similarly as hard type adjectives.

The pronoun *скільки* is declined as the numeral *два*.

The numeral *чий* is declined in its own way. These peculiarities are reflected in table 24.

Table 24

Interrogative and Relative Pronouns

Pronouns <i>який, чий</i>								
	Singular						Plural	
N	<i>ї</i>			<i>чий</i>				
G	<i>ого</i>	<i>ого</i>	<i>ї</i>	<i>ого</i>	<i>ого</i>	<i>ї</i>	<i>х</i>	<i>х</i>
D	<i>му</i>	<i>му</i>	<i>ї</i>	<i>му</i>	<i>му</i>	<i>ї</i>	<i>м</i>	<i>м</i>
A	<i>ого</i>			<i>ого</i>			<i>х</i>	<i>/ х</i>
I	<i>м</i>	<i>м</i>	<i>ю</i>	<i>м</i>	<i>м</i>	<i>ю</i>	<i>ми</i>	<i>ми</i>
L	<i>му,</i> <i>м</i>	<i>(на)</i> <i>му,</i> <i>м</i>	<i>(на)</i> <i>ї</i>	<i>му,</i> <i>му,</i> <i>м</i>	<i>му,</i> <i>му,</i> <i>м</i>	<i>(на)</i> <i>ї</i>	<i>х</i>	<i>х</i>
Pronouns <i>хто, що, скільки</i>								
N	<i>хто</i>			<i>що</i>			<i>скільки</i>	
G	<i>ого</i>			<i>ого</i>			<i>х</i>	
D				<i>му</i>			<i>м</i>	
A				<i>що</i>			<i>х</i>	
I	<i>ким</i>			<i>чим</i>				
L	<i>му, (на) кім</i>			<i>му</i>			<i>х</i>	

Defining/Definite Pronouns (Означальні займенники)

To Defining pronouns belong *весь (увесь), всякий (всяк), кожний (кожен), інший, жодний (жоден), сам, самий*. They denote a generalized characteristic of a thing or a phenomenon. The pronouns *сам, самий* sound alike but they differ in meaning. The pronoun *сам (самий, сама, само, саме, самі)* (the stress is on the inflexion) indicates a person who fulfils the action without anybody's help (*— — ніших і сам саме зі самі лися*). The pronoun *самий (сама, само)* (the stress is on the root) indicates spatial or temporal boundaries (*— — ю війною*).

The Defining pronouns have the categories of gender, number and case. The pronouns *весь (увесь), вся, всі* are declined similarly as soft type adjectives and all the other pronouns – as hard type adjectives (see table 25).

Table 25

Defining/Definite Pronouns (Означальні займенники)

Singular				Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	All Genders
N	<i>сь</i>)	<i>вся (уся)</i>	<i>все (усе)</i>	<i>всі (усі)</i>
G		<i>ї</i>		<i>всіх</i>
D		<i>всій</i>		<i>всім</i>
A		<i>всю</i>	<i>все (усе)</i>	<i>всі (усі) / всіх</i>
I	<i>всім</i>	<i>ю</i>	<i>всім</i>	
L	<i>му</i>	<i>(на) всій</i>	<i>му</i>	<i>(на) всіх</i>

Singular				Plural
	Masculine	Feminine	Neuter	All Genders
N	<i>сам</i>		<i>(саме)</i>	
G	<i>го</i>	<i>ї</i>	<i>го</i>	<i>х</i>
D	<i>му</i>	<i>ї</i>	<i>му</i>	<i>м</i>
A	<i>го</i>)	<i>х</i>
I	<i>м</i>	<i>ю</i>	<i>м</i>	<i>ми</i>
L	<i>му</i>	<i>ї</i>	<i>му</i>	<i>х</i>

Indefinite Pronouns (Неозначені займенники)

Indefinite pronouns denote real but not known to the speaker persons or things, their characteristic features and quantity. They are formed from corresponding Interrogative pronouns by adding word-building particles *зна-* which function as prefixes (*кого* - *льки*) and postfixes - *будь*, *-сь* which follow the inflexion (*- будь*).

In general Indefinite pronouns are declined similarly as Interrogative-relative pronouns, but they have some specific peculiarities. Thus, in pronouns ending in postfixes the inflexion is added to the stem (*когось, комусь, якого- будь, якому- будь*). Pronouns *їсь, чийсь* in the Genitive and Locative cases Plural have the inserted letter *о* before *-сь* (*хо хось*).

In indirect cases Indefinite pronouns formed by prefixation can fall into parts: the preposition they are used with is placed between the prefix expressed by a word-building particle and the root (*дѣ-хто – бѹ го; що – де про що; що – аби з чим;*) (see table 26).

Table 26

Indefinite / Indeterminate Pronouns (Неозначені займенники)

Singular			Plural
	Masculine	Feminine	All Genders
N	<i>їсь</i>	<i>сь</i>	<i>сь</i>

G	<i>гось</i>	<i>їсь</i>	<i>гось</i>	<i>хсь</i>
D	<i>мусь</i>	<i>їсь</i>	<i>мусь</i>	<i>мсь</i>
A	<i>гось</i>	<i>сь</i>	<i>сь</i>	<i>хсь</i>
I	<i>мсь</i>	<i>юсь</i>	<i>мсь</i>	<i>мись</i>
L	<i>мусь / як мсь</i>	<i>їсь</i>	<i>(мусь / якімсь</i>	<i>хсь</i>
N	<i>хто</i>	<i>що</i>	<i>хтось</i>	<i>щось</i>
G	<i>кого</i>	<i>чого</i>	<i>сь</i>	<i>сь</i>
D	<i>кому</i>	<i>чому</i>	<i>сь</i>	<i>сь</i>
A	<i>кого</i>	<i>що</i>	<i>сь</i>	<i>щось</i>
I	<i>ким</i>	<i>чим</i>	<i>кимсь</i>	<i>мось</i>
L	<i>му, де на кім</i>	<i>му, де на чім</i>	<i>мусь / кимсь</i>	<i>мусь / чімсь / чімось</i>

Negative Pronouns (Заперечні займенники)

Negative pronouns *ніхто, ніщо, нікотрий, ніякий, нічий, ніскільки, аніхто, аніщо, аніякий, анічий* are formed by adding the negative particle *ні (ані)* to interrogative-relative pronouns. They denote the absence of the object, some characteristic features or quantity.

Negative pronouns are declined similarly as interrogative-relative pronouns (see table 27).

One shouldn't mix pronouns *го* in which the stress is on the root with the pronouns *чого* with the stress on the prefix. The prefixes *чого* have no Nominative forms and are used only in infinitive sentences. Compare the following sentences:

— *ти.*

Table 27

Negative Pronouns (Заперечні займенники)

N			<i>кий</i>	<i>ї</i>
G	<i>го</i>	<i>го</i>	<i>кого</i>	<i>го</i>
D	<i>му</i>	<i>му</i>	<i>кому</i>	<i>му</i>
A	<i>го</i>	<i>н</i>	<i>кого</i>	<i>го</i>
I	<i>м</i>	<i>ким</i>	<i>ким</i>	<i>м</i>
L	<i>му</i>	<i>му</i>	<i>кому</i>	<i>му</i>

VERBS

The verb is a part of speech which denotes an action (*ти*) or a state (

ти).

Grammatical Categories of the Verb

The verb has the following grammatical categories: the category of **person (особа)**, **gender (рід)**, **number (число)**, **tense (час)**, **mood (спосіб)** and **aspect (вид)**.

1. The category of **person** expresses the relation of the action and its doer to the speaker, showing whether the action is performed by the speaker (**the first person: я, ми**), someone addressed by the speaker (**the second person: ти, ви**) or someone

other than the speaker or person addressed (**the third person**:
).

2. The category of **number** shows whether the action is performed by one (**Singular –однина**:
) or by more than one person or non-person (**Plural – множина**:
).

3. The category of **tense** shows the time of the action. In Ukrainian the verbs have three tenses: **the Present tense (теперішній час)**, **the Past tense (минулий час)** and **the Future tense (майбутній час)**.

The Present tense shows the action which takes place regularly, constantly or at the moment of speaking. The verbs in the Present tense have the categories of **number (Singular and Plural)** and **person (the 1st, the 2nd and the 3rd)**. They can be used only in the imperfective aspect (see the table 28).

Table 28

Person	Singular	Plural
1	(я)	(ми) <i>бимо</i>
2	(ти) <i>биш</i>	(ви) <i>бите</i>
3	(він, вона, воно) <i>ть</i>	(вони) <i>блять</i>

сінь сяє х,
ри спіють ри;
 - *тру мчаться* х,
рах.

Хмеліє х,
бринить чно,
х,
ду гунає чно.

Ряснію, множусь, дихаю ',
натягує ю,
ю.
 (А. Малишко)

The Past tense (минулий час) denotes an action which took place in the past before the moment of speaking or was taking place at a definite moment in the past. The verbs in the Past tense have the categories of aspect, number and gender. Imperfective aspect corresponds to Past Imperfect, Perfective aspect – to Past Perfect. They answer the questions в? The forms of the Past tense are formed by means of the suffixes **-в, -л** (see table 29).

Table 29

Past Tenses

Person	Past Imperfect	
	Singular	Plural
1	(я) <i>в</i>	(ми) <i>ли</i>

	(я) <i>ла</i>	
2	(ти) <i>в</i> (ти) <i>ла</i>	(ви) <i>ли</i>
3	(він) <i>в</i> (вона) <i>ла</i> (воно) <i>ло</i>	(вони) <i>ли</i>
Past Perfect		
	(я) <i>в</i> (я) <i>ла</i>	(ми) <i>ли</i>
	(ти) <i>в</i> (ти) <i>ла</i>	(ви) <i>ли</i>
	(він) <i>в</i> (вона) <i>ла</i> (воно) <i>ло</i>	(вони) <i>ли</i>

Українська мова

зі лежав, –
кий минав,

не впізнав

Йшло *й і топтало* ,
вий ішов,

на ш *нт він знайшов.*

зу пізнав,

му приніс *нько, як знав,*

Обробив, обточив *ць*

І уставив *ць.*

Сталось *ць засіяв,*

м всіх *й здивував,*

ть,

ть.

ва була,

лу взяла.

Полюбила її, обробила її,

ву ввела,

ще хмар піднесла.

м, засіяла вона,

ть,

ть. ...

(В. Самійленко)

The Future tense (майбутній час) denotes an action which will take place or will be taking place after the moment of speaking. In the 1st person Singular the verbs in the Future tense answer the questions

? One should distinguish **the Future Imperfect tense** which has two forms: **compound** (*тимусь*) and **composite** (*тимуть*)

тися) and the **Future Perfect tense** (*ся*) (see table 30).

Table 30

Future Tenses

Person	Future Imperfect	
	Singular	Plural
1	(я) <i>ти</i>	(ми) <i>ти</i>
2	(ти) <i>ти</i>	(ви) <i>дет ти</i>
3	(він) <i>ти</i> (вона) <i>ти</i> (воно) <i>ти</i>	(вони) <i>ти</i>
Future Perfect		
1	(я)	(ми) <i>бимо</i>
2	(ти) <i>биш</i>	(ви) <i>шете, з бите</i>
3	(він) <i>бить</i> (вона) <i>бить</i> (воно) <i>бить</i>	(вони) <i>блять</i>

*то змінить сінь
шки втраять в ну сінь,
- сі,
лі проживе, як син.
(В. Герасимчук)*

*ві
Буде сипать сами на діл.
(В. Симоненко)*

4. The category of **mood** shows the relation between the action expressed by the predicate verb and reality. In this respect three moods are distinguished in Ukrainian: the **Indicative Mood** (дійсний спосіб), the **Imperative Mood** (наказовий спосіб) and the **Conditional Mood** (умовний спосіб).

The **Indicative Mood** represents an action as a real fact in the present, past or future tense. The verbs in the Indicative Mood have the category of **tense** (*в, ти*), the category of **number** (*– дите, – дять*); in the Present and the Future tenses it has the category of **person** (*– тим*); in the Past tense it has the category of **gender** (*ло*).

The **Imperative Mood** (наказовий спосіб) expresses commands, orders, requests, wishes and warnings in the affirmative and the negative forms.

The verbs in the Imperative Mood have no category of tense but they have the category of person and number. The forms of the Imperative Mood are formed by means of the following inflexions:

The 1st person Plural – the inflexions **-імо (-ім), -мо**: *скажімо, сидімо, зробімо несімо ньмо ймо ймо пмо жмо*;

The 2nd person Singular – the inflexion **-и** or zero inflexion: *скажи, сиди, зроби неси; стань∅, й∅ й∅, сип∅, ріж∅; ше!*

Прийми *ру.*

Прийми, привітай.

Не кинь *ви.*

Прилинь *во*

заспівай.

The 2nd person Plural – the inflexions **-іть (-іте), -те**: *скажіть, сидіть, зробіть несіть ньте йте йте пте жте.*

Не дуріте ,

Учітеся, читайте,

му навчайтесь,

не цурайтесь!

The Imperative Mood hasn't any special form for the 3rd person. In such cases the particle **хай (нехай)** is used.

Обніміте ,
та. –

Нехай *тсья,*

ти.

Обнімітсья *ти мої,*
ю!

(Т. Шевченко)

The Conditional Mood expresses unreal or hypothetical actions which are viewed upon as desired, necessary, possible, supposed, imaginary or contradicting reality. It is formed from the verbs in the past tense-form plus the particle **би (б)** (*з би*).

The verbs in the Conditional Mood have only the categories of gender and number. The form of the person is defined by the pronoun (*ли б*).

Я хотів би *ти,*

ть.

Я б побажав *ти,*

зу

мніви час

зи

Не закрили б *нце від нас.*

б судила

– в,

б світила,

ла їх знов і знов. (В. Симоненко)

The category **aspect** is a specific grammatical peculiarity of the verb. The verb has two aspects: **imperfective** and **perfective**.

The verbs of the imperfective aspect express incompleteness of the action or state, have the forms of the present tense (*читаю*), the past tense (*читав*), the future tense (*читатиму*) and answer the questions *що ти читаєш?* (*що ти читав?*) (*що ти читатимеш?*).

*Кривий сидить біля вікна,
 Як грає на скрипці,
 Як співає, як танцює,
 Як мовляє до нас,
 Як збирає доньку
 Як ховає її.
 Грає на скрипці,
 Хо сміється...*
 «Була ти щодня,
 Чи була ти щодня?»
 (Т. Шевченко)

*Полюбила мене,
 Полюбила – не спинила:
 Пішов – та й загинув...*

*Пішла до тебе,
 Достала тебе,
 Підіди до мене,
 Умийся водою,
 Випий водиці –
 Вип’єш – будеш здоровий;
 Будеш здоровий,
 Одпочинеш; а як стане
 сяць раз; не приїде –
 тє випить водиці ба...»
 (Т. Шевченко)*

ки станеш

The verbs of the perfective aspect express completeness and outcome of the action or state. These verbs have only two tenses – the past and the future. They answer the questions *чи?* (*бути?*).

The perfective aspect is formed from the imperfective aspect by the use of prefixes, internal changes, changes in the accent, and complete changes (see table 31).

Table 31

Formation of Perfective Aspect

Imperfective Aspect	Tool of Formation	Perfective Aspect
	Prefix	
<i>Р</i>	prefix <i>ви-</i>	<i>вирости</i>
<i>ти,</i> <i>ти</i>	prefix <i>з-/зі-</i> (<i>с-</i>)	<i>з ти, зі нути, с ти</i>
<i>ти</i>	prefix <i>за-</i>	<i>за ти</i>
<i>ти,</i>	prefix <i>на-</i>	<i>нап ти</i>
<i>яти</i>	prefix <i>по-</i>	<i>по яти</i>
<i>гти</i>	prefix <i>при-</i>	<i>при гти</i>
<i>ти</i>	prefix <i>про-</i>	<i>про ти</i>
	Suffixes	
<i>ти</i>	suffix <i>-ну-</i>	<i>нути</i>
<i>ти</i>	suffix <i>-ону-</i>	<i>рубонутти</i>
	Alternation of Suffixes	
<i>засинати</i>	<i>-ат-</i> → <i>-ут-</i>	<i>заснути</i>
<i>кінчати</i>	<i>-ат-</i> → <i>-ит-</i>	<i>к нчитти</i>
<i>виділяти</i>	<i>-ят-</i> → <i>-ит-</i>	<i>ділитти</i>
	Alternation of Root Vowels	
<i>си ти</i>	<i>и</i> → <i>і</i>	<i>сісти</i>
<i>види ти</i>	<i>и</i> → <i>е</i>	<i>дерти</i>
<i>замі ти</i>	<i>і</i> → <i>е</i>	<i>замести</i>
<i>ска ти</i>	<i>а</i> → <i>о</i>	<i>скочитти</i>
	Alternation of Consonants	
<i>скак ти</i>	<i>к</i> → <i>ч</i>	<i>читти</i>
	Alternation of Stress	
<i>скликати</i>	<i>а</i> → <i>и</i>	<i>скликати</i>
<i>розрізати</i>	<i>а</i> → <i>і</i>	<i>розрізати</i>
<i>переноситти</i>	<i>о</i> → <i>и</i>	<i>переноситти</i>
	Complete Changes	
<i>ти</i>		<i>взятти</i>

In Ukrainian there are verbs which have only the Perfective aspect (*взяти, над матися, напрацю-*
тися, *взяти*), and the verbs *взятти* which have only the Imperfective aspect (*взятти, горд* *ти,* *ти,* *ти*).

There are also some verbs which combine the meanings of both aspects. Here belong mainly the verbs of foreign origin with the suffix *-ува*:

ти, and also the verbs

ти, же ти, нити.

Grammatical Forms of the Verb

The main **grammatical forms** of the verb are as follows:

1. **The Infinitive.** The Infinitive is the initial form of the verb which expresses the action irrespective of person, gender, tense and mood. It has the ending *-ти* (in the colloquial speech – *-ть*):

жна вибратъ та,
тір вибирати.

(В. СИМОНЕНКО)

The Infinitive has the category of aspect: Imperfective Infinitive and Perfective Infinitive (– *ти* – – *кнути*):

Плакати, сміятися, любити,
Обіймати ,
Перелити ти
бо одійти.

(М. Луків)

2. **Finite forms of the verb.** The verb has the forms of the Indicative, Conditional and Imperative moods (

тимуть; спав би;
сти).

3. **Participles (Verbal Adjectives)** which form two groups and four subgroups: Active Participle: Present Active (*нуч ч ч ючий*) and Past Active (*дл бл лий*); Passive Participles: Present Passive (*мий*) and Past Passive (*мит нчен ваній*).

4. **Impersonal forms in -но, -то:** *блено вано, мито то.*

5. **Gerunds (Verbal Adverbs):** Present Gerunds with the suffixes *-учи, -ючи, -ачи, -ячи* (*несучи, пл. чучи ючи жачи, сплячи дячи*) and Past Gerunds with the suffixes *-ши* (*сши кавши вши виши*).

Conjugation of Verbs

Ukrainian verbs are arranged into three conjugations with certain patterns for each.

First Conjugation

The First conjugation of the **Present Tense** constitutes three patterns of personal endings (see table 32).

Table 32

Patterns of First Conjugation

Person	Singular	Plural	Singular	Plural	Singular	Plural
1	-у	-емо	-ю	-емо	-ю	-емо
2	-еш	-ете	-еш	-ете	-еш	-ете
3	-е	-уть	-е	-ють	-е	-ють

	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>же</i>	ВОНИ	<i>можуть</i>
к → ч	1	я	<i>печ</i>	МИ	<i>печемо</i>
	2	ТИ	<i>печ ш</i>	ВИ	<i>печете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>печ</i>	ВОНИ	<i>печуть</i>
ти <i>discarded а</i>	1	я	<i>пиш</i>	МИ	<i>пишемо</i>
	2	ТИ	<i>пишеш</i>	ВИ	<i>пишете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>пиш</i>	ВОНИ	<i>пишуть</i>
с → ш	1	я	<i>каж</i>	МИ	<i>кажемо</i>
	2	ТИ	<i>кажеш</i>	ВИ	<i>кажете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>каж</i>	ВОНИ	<i>кажуть</i>
ти <i>discarded і</i>	1	я	<i>чу</i>	МИ	<i>хочемо</i>
	2	ТИ	<i>чеш</i>	ВИ	<i>хочете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>че</i>	ВОНИ	<i>хочуть</i>
т → ч	1	я	<i>шу</i>	МИ	<i>дишемо</i>
	2	ТИ	<i>шеш</i>	ВИ	<i>дишете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>ше</i>	ВОНИ	<i>дишуть</i>
хати <i>discarded а</i>	1	я	<i>ду</i>	МИ	<i>ідемо</i>
	2	ТИ	<i>деш</i>	ВИ	<i>ідете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>іде</i>	ВОНИ	<i>ідуть</i>
хати <i>discarded ха</i> <i>inserted д</i>	1	я	<i>дму</i>	МИ	<i>дмемо</i>
	2	ТИ	<i>дмеш</i>	ВИ	<i>дмете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>дме</i>	ВОНИ	<i>дмуть</i>
ти <i>discarded у</i> <i>inserted м</i>	1	я	<i>пру</i>	МИ	<i>премо</i>
	2	ТИ	<i>преш</i>	ВИ	<i>прете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>пре</i>	ВОНИ	<i>пруть</i>
рти <i>discarded е</i>	1	я	<i>перу</i>	МИ	<i>перемо</i>
	2	ТИ	<i>переш</i>	ВИ	<i>перете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>пере</i>	ВОНИ	<i>перуть</i>
ти <i>discarded а</i> <i>inserted е</i>	1	я	<i>перу</i>	МИ	<i>перемо</i>
	2	ТИ	<i>переш</i>	ВИ	<i>перете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>пере</i>	ВОНИ	<i>перуть</i>

Table 34

Present Tense *-ю, -еш, -ють* pattern

Infinitive	Present Tense <i>-ю, -еш, -ють</i> pattern			
	Person	Singular		Plural
ти <i>discarded о</i>	1	я	<i>колю</i>	МИ <i>колемо</i>
	2	ТИ	<i>колеш</i>	ВИ <i>колете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>коле</i>	ВОНИ <i>колять</i>
ти <i>discarded а</i> с → ш	1	я	<i>шлю</i>	МИ <i>шлемо</i>
	2	ТИ	<i>шлеш</i>	ВИ <i>шлете</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>шле</i>	ВОНИ <i>шлять</i>

Table 35

Present Tense *-у, -єш, -ють* pattern

Infinitive	Present Tense <i>-у, -єш, -ють</i> pattern			
	Person	Singular		Plural
ти <i>discarded ва</i>	1	я	<i>будую</i>	МИ <i>будуємо</i>
	2	ТИ	<i>будуєш</i>	ВИ <i>будуєте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>будує</i>	ВОНИ <i>будують</i>
ти <i>retained ва</i>	1	я	<i>забуваю</i>	МИ <i>забуваємо</i>
	2	ТИ	<i>забуваєш</i>	ВИ <i>забуваєте</i>

	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>забуває</i>	ВОНИ	<i>забувають</i>
ТИ <i>discarded и</i>	1	я	<i>б'ю</i>	МИ	<i>б'ємо</i>
	2	ТИ	<i>б'єш</i>	ВИ	<i>б'єте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>б'є</i>	ВОНИ	<i>б'ють</i>
ТИ <i>inserted л</i>	1	я	<i>лрю</i>	МИ	<i>лрємо</i>
	2	ТИ	<i>лрєш</i>	ВИ	<i>лрєте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>лрє</i>	ВОНИ	<i>лрють</i>
ЯТИ <i>discarded я</i>	1	я	<i>кряю</i>	МИ	<i>кряємо</i>
	2	ТИ	<i>кряєш</i>	ВИ	<i>кряєте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>кряє</i>	ВОНИ	<i>кряють</i>
ТИ <i>retained я</i>	1	я	<i>брюю</i>	МИ	<i>брюємо</i>
	2	ТИ	<i>брюєш</i>	ВИ	<i>брюєте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>брює</i>	ВОНИ	<i>брюють</i>

Second Conjugation

The second conjugation of the **Present Tense** follows four patterns of personal endings (see table 36).

Table 36

Patterns of Second Conjugation

Person	Singular	Plural	Person	Singular	Plural
1	<i>-ю</i>	<i>-їмо</i>	1	<i>-ю</i>	<i>-имо</i>
2	<i>-їш</i>	<i>-їте</i>	2	<i>-иш</i>	<i>-ите</i>
3	<i>-їть</i>	<i>-ять</i>	3	<i>-ить</i>	<i>-ять</i>
1	<i>-у</i>	<i>-имо</i>	1	<i>-у</i>	<i>-имо</i>
2	<i>-иш</i>	<i>-ите</i>	2	<i>-иш</i>	<i>-ите</i>
3	<i>-ить</i>	<i>-ать</i>	3	<i>-ить</i>	<i>-ять</i>

In the second conjugation of the Present Tense the verbs of some groups take the following alternation of the final consonant of the stem in the first person only:

Alternation	Examples
Д → ДЖ	<i>радити, раджу, радиш, радить, радимо, радите, радять</i>
З → Ж	<i>возити, возжу, возиш, возить, возимо, возите, возять</i>
ЗД → ЖДЖ	<i>їздити, їжджу, їздиш, їздить, їздимо, їздите, їздять</i>
С → Ш	<i>просити, прощу, просиш, просить, просимо, просите, просять</i>
СТ → Щ	<i>простити, прощу, простиш, простить, простимо, простите, простять</i>
Т → Ч	<i>летіти, лечу, лешиш, летить, летимо, летите, летять</i>

In the second conjugation after the final labial consonant of stem the letter *л* is inserted in the first person singular and third person plural.

	Examples
Б + Л	<i>любити, люблю, любиш, любить, любимо, любите, люблять</i>
П + Л	<i>терпіти, терплю, терпиш, терпить, терпимо, терпите, терплять</i>
В + Л	<i>ловити, ловлю, ловиш, ловить, ловимо, ловите, ловлять</i>
М + Л	<i>ломити, ломлю, ломиш, ломить, ломимо, ломите, ломлять</i>
Ф + Л	<i>графити, графлю, графиш, графить, графимо, графите, графлять</i>

Tables of Second Conjugation

Table 37

Present Tense -ю, -їш, -їть, -ять pattern

Infinitive	Present Tense -ю, -їш, -їть, -ять pattern				
	Person	Singular		Plural	
їти	1	я	<i>гою</i>	ми	<i>гоїмо</i>
	2	ти	<i>гоїш</i>	ви	<i>гоїте</i>
	3	він/вона/воно	<i>гоїть</i>	вони	<i>гоять</i>
ти <i>discarded я</i>	1	я	<i>стою</i>	ми	<i>стоїмо</i>
	2	ти	<i>стоїш</i>	ви	<i>стоїте</i>
	3	він/вона/воно	<i>стоїть</i>	вони	<i>стоять</i>

Table 38

Present Tense -ю, -иш, -ить, -ять pattern

Infinitive	Present Tense -ю, -иш, -ить, -ять pattern				
	Person	Singular		Plural	
ти <i>discarded и</i> <i>inserted л</i>	1	я	<i>кпю</i>	ми	<i>кпимо</i>
	2	ти	<i>кпиш</i>	ви	<i>кпите</i>
	3	він/вона/воно	<i>кпить</i>	вони	<i>кплять</i>
ти <i>discarded и</i> <i>inserted л</i>	1	я	<i>ломлю</i>	ми	<i>ломимо</i>
	2	ти	<i>ломиш</i>	ви	<i>ломите</i>
	3	він/вона/воно	<i>ломить</i>	вони	<i>ломлять</i>
ти <i>discarded и</i> <i>inserted л</i>	1	я	<i>люблю</i>	ми	<i>любимо</i>
	2	ти	<i>любиш</i>	ви	<i>любите</i>
	3	він/вона/воно	<i>любить</i>	вони	<i>люблять</i>
ти <i>discarded і</i> <i>inserted л</i>	1	я	<i>терплю</i>	ми	<i>терпимо</i>
	2	ти	<i>терпиш</i>	ви	<i>терпите</i>
	3	він/вона/воно	<i>терпить</i>	вони	<i>терплять</i>

Table 39

Present Tense -у, -иш, -ить, -ать pattern

Infinitive	Present Tense -у, -иш, -ить, -ать pattern				
	Person	Singular		Plural	
гти г → ж	1	я	<i>біжу</i>	ми	<i>біжимо</i>
	2	ти	<i>біжиш</i>	ви	<i>біжите</i>
	3	він/вона/воно	<i>біжить</i>	вони	<i>біжать</i>
ти <i>discarded а</i>	1	я	<i>лежу</i>	ми	<i>лежимо</i>
	2	ти	<i>лежиш</i>	ви	<i>лежите</i>
	3	він/вона/воно	<i>лежить</i>	вони	<i>лежать</i>

Table 40

Present Tense -у, -иш, -ить, -ать pattern

Infinitive	Present Tense -у, -иш, -ить, -ать pattern				
	Person	Singular		Plural	
ти з → ж	1	я	<i>вожу</i>	ми	<i>возимо</i>
	2	ти	<i>возиш</i>	ви	<i>возите</i>
	3	він/вона/воно	<i>возить</i>	вони	<i>возять</i>
ти	1	я	<i>ходжу</i>	ми	<i>ходимо</i>

<i>inserted ж</i>	2	ТИ	<i>ходиш</i>	ВИ	<i>ходите</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>ходить</i>	ВОНИ	<i>ходять</i>
ТИ с → ш	1	Я	<i>ношу</i>	МИ	<i>носимо</i>
	2	ТИ	<i>носиш</i>	ВИ	<i>носите</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>носить</i>	ВОНИ	<i>носять</i>
ТИ т → ч	1	Я	<i>смічу</i>	МИ	<i>смітимо</i>
	2	ТИ	<i>смітиш</i>	ВИ	<i>смітите</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>смітить</i>	ВОНИ	<i>смітять</i>
ТИ <i>discarded і</i> <i>inserted ж</i>	1	Я	<i>сиджу</i>	МИ	<i>сидимо</i>
	2	ТИ	<i>сидиш</i>	ВИ	<i>сидите</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО	<i>сидить</i>	ВОНИ	<i>сидять</i>

Third Conjugation

In this conjugation there are only three archaic verbs *їсти*, *дати*, *відповісти* and their derivatives (*з'їсти*, *поїсти*, *доїсти*, *продати*, *віддати*, *передати*, *доповісти*, *розповісти*). Some linguists consider that the verb *ти* also belongs here.

Tables of Third Conjugation

Table 41

Infinitive	Person	Singular	Plural
СТИ, СТИ	1	Я <i>їм, з'їм</i>	МИ <i>їмо, з'їмо</i>
	2	ТИ <i>їси, з'їси</i>	ВИ <i>їсте, з'їсте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО <i>їсть, з'їсть</i>	ВОНИ <i>їдять, з'їдять</i>
ТИ	1	Я <i>дам</i>	МИ <i>дамо</i>
	2	ТИ <i>даси</i>	ВИ <i>дасте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО <i>дасть</i>	ВОНИ <i>дадуть</i>
ВІДПОВ СТИ	1	Я <i>відповім</i>	МИ <i>відповімо</i>
	2	ТИ <i>відповіси</i>	ВИ <i>відповісте</i>
	3	ВІН/ВОНА/ВОНО <i>відповість</i>	ВОНИ <i>відповідять</i>

These verbs preserved archaic forms of conjugation.

Thus, the verb *їсти* (imperfective aspect) conjugates after the model of the Present tense, but its derivatives in the perfective aspect conjugate after the model of the Future Perfect.

The verbs *дати*, *відповісти* (*доповісти*, *розповісти*) (perfective aspect) conjugate after the model of Future Perfect.

Their counterparts of the imperfective aspect (*давати*, *відповідати*) conjugate after the rules of modern Ukrainian (, *дає* , *даємо*, *даєте*, *дають*; *відповідаю*, *відповідаєш*, *відповідає*, *відповідаємо*, *відповідаєте*, *відповідають*).

The verb *бути* (to be) has only one form – the form *є* for all persons in Singular and Plural in the present tense (*я є, ти є, він, вона, воно є, ми є, ви є, вони є*). In the past tense this verb has two forms – the form *був* in Singular and the form *були* in the Plural.

Table 42

The verb to be (*бути*)

Infinitive		Singular	Plural
ти	1	я я <i>є, був, буду</i> <i>є, була, буду</i>	ми <i>є, були, будемо</i>
	2	ти ти <i>є, був, будеш</i> <i>є, була, будеш</i>	ви <i>є, були, будете</i>
	3	він вона воно <i>є, був, буде</i> <i>є, була, буде</i> <i>є, було, буде</i>	вони <i>є, були, будуть</i>

Навчально-методичне видання

Гороть Євгенія Іванівна

Данилюк Ніна Олексіївна

Малімон Леся Костянтинівна

Рогач Оксана Олексіївна

Notes on Ukrainian grammar for foreign students

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ**

Друкується в авторській редакції